

Perustutkintokoulutuksen opinnäytetöiden ja muiden tutkielmien arviointikriteerit filosofisessa tiedekunnassa

Itä-Suomen yliopisto hallitus on kokouksessaan 21.5.2019 hyväksynyt uuden opintojohtosäännön. Opintojohtosäännön 33 §:ssä määrätään, että syventävien opintojen tutkielmat on arvioitava arviointiasteikolla 0-5. Filosofisen tiedekunnan tiedekuntaneuvosto on 18.6.2019 päättänyt syventävien opintojen tutkielmien arviointikriteereistä. Dekaanin tiedekuntaneuvoston valtuuttamana hyväksynyt arviointikriteerit päätöksellään 27.6.2019. Muutokset koskevat 1.8.2019 jälkeen arvioitavaksi jätettäviä syventävien opintojen tutkielmia.

Kandidaatintutkielmien ja pro gradu- tutkielmien ohjauksesta, jättämisestä, säilyttämisestä ja tarkastamisesta sekä kypsyysnäytteistä on erillinen ohje Perustutkintokoulutuksen opinnäytetyöt filosofisessa tiedekunnassa, jonka tiedekuntaneuvosto on hyväksynyt 21.5.2014. Ohjetta sovelletaan soveltuvin osin myös muiden tutkielmien ohjauksessa, jättämisessä, säilyttämisessä ja tarkastamisessa.

KANDIDAATINTUTKIELMIEN JA AINEOPINTOJEN TUTKIELMIEN ARVIOINTI JA ARVOSTELU

Arvioinnin yleiset kriteerit

Filosofisen tiedekunnan yhteisten arviointiperiaatteiden tavoitteena on täsmentää, millaisiin seikkoihin arvioinnissa kiinnitetään huomiota ja miten ne kytkeytyvät tutkielmasta annettavaan arvosanaan. Opiskelijalle kriteerit osoittavat, millaisiin seikkoihin kirjoittamisessa on syytä kiinnittää huomiota. Tiedekunnan vahvistamat yhteiset kriteerit ovat pakostakin luonteeltaan yleisiä. Niitä voidaan täsmentää osastojen/oppiaineiden hyväksymillä yksityiskohtaisilla kriteereillä.

Tutkielmassa opiskelijan tulee osoittaa perehtyneisyytensä oman alansa tieteelliseen ajatteluun ja käytäntöihin. Tutkielman laatijan tulee kyetä kirjallisesta työskentelemään annetun tutkimusongelman parissa. Hänen tulee hallita tieteellisen tutkimuksen tekemisen perustiedot ja -taidot ja jokin tutkimusmenetelmä. Tutkielma on ensisijaisesti seminaarin yhteydessä tehtävä työ, jolloin opiskelija saa ohjausta kandidaatintutkielman ohjaajalta. Tutkielma voi olla myös kahden opiskelijan yhteinen työ sillä edellytyksellä, että pystytään osoittamaan kummankin opiskelijan työn osuus, niin että se on arvioitavissa. Filosofisessa tiedekunnassa opiskelijoiden yhteistyö voidaan osoittaa myös ohjausprosessin aikana (tiedekuntaneuvoston päätös 21.5.2014).

Tutkielma arvioidaan mainesanoilla välttävä (numeraalinen arvostelu 1), tyydyttävä (2), hyvä (3), kiitettävä (4) ja erinomainen (5). Arvioinnin yleisinä perusteina käytetään tutkimusalueeseen perehtymistä, kirjallisuuden valintaa ja sen soveltamista, tehtävä/kysymyksen asettelua ja rajausta, tutkielman aineistoa ja analyysimenetelmiä, tuloksia ja niiden tarkastelu, johtopäätöksiä ja pohdintaa, esitystapaa ja eettisiä periaatteita.

Arvioinnin tukena voidaan käyttää kandidaatin tutkielman arviointilomaketta (ks. liite1), jonka arviointiasteikko on seuraavan: 0=hylätty, 1=välttävä, 2=tyydyttävä, 3=hyvä, 4=kiitettävä, 5=erinomainen. Lomakkeessa on 7 näkökohtaa, jotka otetaan huomioon arvosanaa määriteltäessä. Lopullinen arvosana ei välttämättä ole osien keskiarvo kokonaisluvuksi pyöritettynä. Arvioinnissa otetaan huomioon muun muassa aiheen vaikeusaste tai jokin muu laskettua korkeampaa tai matalampaa arvosanaa painokkaasti vaikuttava seikka. Jos jokin osista arvioidaan arvosanalla 0, tutkielmaa ei voida hyväksyä.

Tutkielman arvioivat osa-alueet

1. Tutkimusalueeseen perehtyminen, kirjallisuuden valinta ja sen soveltaminen

Arvioinnin kohteena on oman alan käsitteistön hallinta ja soveltaminen: onko käsitteiden käyttö asiantuntevaa, sopivaa käsiteltävään aiheeseen ja asianmukaista. Pelkkä kirjallisuuden referointi ei riitä hyvään tai sitä korkeampaan arvosanaan. Kyky käydä dialogia lähteiden kanssa ja lähteiden välillä on ansioituneen tutkielman merkki. Lähteiden käyttötapa ja lähdekritiikki ovat myös arvioitavia osa-alueita.

2. Tehtävän/kysymyksen asettelu ja rajaus

Tässä arvioidaan tehtävänasettelun onnistuneisuutta ja selkeyttä. Tutkielman tarkoitus ja tavoitteet tulee määritellä ja aihe rajata. Tutkielman on perustuttava asianmukaiseen ja ajankohtaiseen tausta-aineistoon. Tutkimustehtävä määrittää, muodostuuko tutkielmasta jäsentynyt kokonaisuus.

3. Tutkielman aineisto ja analyysimenetelmä

Aineiston hankinta, riittävyys, analyysimenetelmät, niiden soveltuvuus ja käyttö ovat arvioitavia alueita. Empiirisissä tutkimisissa tämä on erityisen tärkeä arvioitava kokonaisuus. Tarkastellaan, onko menetelmän käyttö tarkoituksenmukaista, perusteltua ja asiantuntevaa.

4. Tulokset ja niiden tarkastelu

Tulosten raportoinnin määrä ja laatu ovat arvioitavina. Arvioidaan riittävyttä, asianmukaisuutta, teknistä toteutusta, taustaan (teoriaan) ja tutkimustehtävään sopivuutta, tulkintojen luotettavuutta ja vakuuttavuutta sekä lopulta tulosten muodostamaa kokonaisuutta.

5. Johtopäätökset ja pohdinta

Tarkastaja kiinnittää huomiota tuloksista tehtyihin johtopäätöksiin ja pohdintoihin. Päätelmien johdonmukaisuus, yhteys teoreettiseen taustaan ja tuloksiin sekä argumentointi ovat arvioinnin ydintä. Myös tutkielman vahvuuksien ja heikkouksien arviointi sekä luotettavuuden tarkasteleminen kuuluvat arviointiin. Tutkimusprosessin kokonaisuuden kriittinen tarkastelu on hyvän tutkielman tunnusmerkki.

6. Esitystapa

Arvioitavat alueet ovat kieliasu, tieteellisyys, oman alan tieteellisten käytäntöjen noudattaminen, viimeistely, lähdeviittaukset ja kirjallisuusluettelo. Lisäksi tekstin sujuvuus ja tyyllilliset seikat vaikuttavat lopputuloksen tasoon ja onnistuneisuuteen.

7. Eettiset periaatteet

Tutkimuksen tulee olla kaikin puolin eettisesti pitävä. Tutkimuksen suunnittelu, toteutus ja raportointi ovat tutkimuksen eettisten periaatteiden mukaisia.

SYVENTÄVIEN OPINTOJEN TUTKIELMIEN ARVIOINTI JA ARVOSTELU

Tutkielman arviointikriteerit ovat seuraavat:

Tutkimusaihe ja tutkimuksen tarkoitus
Teoreettinen perehtyneisyys ja tutkimuskirjallisuus
Tutkimusmenetelmä ja –aineisto
Tutkimustulokset ja niiden esittäminen
Pohdinta ja johtopäätökset
Rakenne ja esitystapa

Tutkielman ansioita ja heikkouksia tarkastellaan kokonaisuutena. Filosofisen tiedekunnan eri tieteenaloilla ja käytetystä tutkimustyyppistä riippuen arviointikriteerien painotukset voivat vaihdella. Vahvuudet yhdessä arviointikriteerissä voivat korvata puutteita toisessa arviointikriteerissä. Kokonaisarvosana ei ole arvioinnin eri kriteerien keskiarvo. Kriteereitä käytetään sekä monografia- että artikkelimuotoisten syventävien opinnäytetöiden arvioinnissa.

Hylätty (0): Tutkielman arviointikriteerien vaatimukset eivät täyty hyväksyttävällä tavalla. Tullakseen hyväksytyksi tutkielman on saavutettava jokaisesta arviointikriteeristä vähintään välttävä (1) arvosana.

Välttävä (1): Tutkielma täyttää syventävien opintojen opinnäytetyölle asetetut vähimmäisvaatimukset.

Tyydyttävä (2): Tutkielma ylittää syventävien opintojen opinnäytetyölle asetetut vähimmäisvaatimukset, mutta tutkielman joillakin osa-alueilla on merkittäviä puutteita ja keskeneräisyyttä, eikä se muodosta riittävän loogista kokonaisuutta.

Hyvä (3): Tutkielma vastaa hyvin syventävien opintojen opinnäytetyölle asetettuja vaatimuksia useimmilla arvioitavilla osa-alueilla ja muodostaa yhtenäisen kokonaisuuden.

Kiitettävä (4): Tutkielma vastaa kiitettävästi syventävien opintojen opinnäytetyölle asetettuja vaatimuksia useimmilla arvioitavilla osa-alueilla ja on perehtyneisyyttä, kriittisyyttä ja kypsyyttä osoittava yhtenäinen kokonaisuus.

Erinomainen (5): Tutkielma vastaa erinomaisesti syventävien opintojen opinnäytetyölle asetettuja vaatimuksia useimmilla arvioitavilla osa-alueilla. Kiitettävältä arvosanalta edellyttävien vaatimusten lisäksi tutkielma on innovatiivinen, ja sillä on tieteellistä painoarvoa.

	1 = välttävä	2 = tyydyttävä	3 = hyvä	4 = kiitettävä	5 = erinomainen
<p>Tutkimusaihe ja tutkimuksen tarkoitus</p> <ul style="list-style-type: none"> tutkielman aihe ja sen merkittävyys aiheen valinta ja rajaus tutkimustehtävän ja tutkimusongelman/-kysymyksen perustelu 	<p>Tutkimusaiheen merkitys on vähäinen. Aiheen valinta ja merkitys on perusteltu puutteellisesti.</p> <p>Aiheen valintaa on perusteltu niukasti.</p> <p>Tutkielma on kysymyksenasettelultaan vaatimaton, ja sen rajaamisessa on merkittäviä puutteita.</p>	<p>Tutkimusaihe on tavanomainen ja sen valinta ja merkitys esitetään tyydyttävästi.</p> <p>Tutkielman tavoitteita ei ole perusteltu ja rajattu kunnolla.</p> <p>Tutkimustehtävän ja -ongelmien perusteluissa on epämääräisyyttä.</p>	<p>Tutkimusaihe voi olla tavanomainen, mutta se on relevantti. Aiheen valinta ja merkitys perustellaan selkeästi.</p> <p>Tutkimusaihe ja tavoitteet rajataan hyvin.</p> <p>Tutkimusongelmat perustellaan asianmukaisesti ja kytketään teoriaan perustaan ja aiempaan tutkimukseen.</p>	<p>Tutkimusaihe on merkittävä esimerkiksi yhteiskunnallisesti, tieteellisesti tai käytännön kannalta.</p> <p>Tavoitteenasettelu perustellaan huolellisesti ja monipuolisesti suhteessa tutkimusaiheeseen.</p> <p>Tutkimusongelmat kytketään taidokkaasti teoriaperustaan ja aiempaan tutkimukseen.</p>	<p>Tutkimusaihe on vaativa ja tavoitteenasettelussa työlle haetaan selkeää uutuusarvoa.</p> <p>Tutkimus kohdistuu olennaiseen ja jossakin suhteessa uudella tavalla hahmotettuun tutkimusongelmaan.</p> <p>Tutkimusongelman muotoilu ja tutkimuksen rajaus osoittavat itsenäistä ja kriittistä tutkimusotetta.</p>
<p>Teoreettinen perehtyneisyys ja tutkimuskirjallisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> perehtyneisyys aiheeseen liittyvään kotimaiseen ja kansainväliseen tutkimukseen ja kirjallisuuteen tutkimuskirjallisuuden kriittinen arviointi 	<p>Valitut käsitteet ja teoreettinen lähestymistapa vastaavat heikosti tutkimustehtävää.</p> <p>Lähteiden käyttö on suppeaa ja kritiikitöntä sekä painottuu liikaa toisen käden lähteisiin.</p>	<p>Teoreettinen lähestymistapa ja käsitteet liittyvät väljästi tutkimustehtävään.</p> <p>Lähteiden määrä on kohtuullinen, mutta niiden käyttö on referoivaa.</p>	<p>Valitut käsitteet ja teoreettinen lähestymistapa kuvataan asiallisesti ilmentäen riittävää perehtyneisyyttä kirjallisuuteen.</p> <p>Lähteet soveltuvat hyvin valittuun aiheeseen, ja niiden määrä ja laatu on riittävä.</p>	<p>Valitut käsitteet ja teoria tai viitekehys esitellään ja hyödynnetään taitavasti.</p> <p>Lähteiden käyttö on taitavaa ja osoittaa monipuolista perehtyneisyyttä tutkittavaan aiheeseen.</p>	<p>Teoreettinen lähestymistapa on ansiokas ja johdonmukainen. Käsitteet hallitaan moitteettomasti ja niitä käytetään luovasti ja analyytisesti.</p> <p>Lähteitä on käytetty oivaltavasti ja tutkimusaiheen syvällistä tunteenmusta osoittaen.</p>

<p>ointi ja soveltaminen omaan tutkimustehtävään</p> <ul style="list-style-type: none"> • käsitteiden määrittely 					
<p>Tutkimusmenetelmä ja -aineisto</p> <ul style="list-style-type: none"> • metodologinen tarkoituksenmukaisuus • aineiston hankinta, riittävyys ja sopivuus • aineiston analyysimenetelmien hallinta ja tulkin perustelu 	<p>Tutkimuksen metodologian esittely on vaatimaton ja tutkimustehtävästä irrallinen.</p> <p>Aineiston hankinnassa, riittävydessä tai sopivuudessa esiintyy vakavia puutteita.</p> <p>Aineiston analyysimenetelmien hallinta ja tulkin perustelu ovat epä johdonmukaisia.</p>	<p>Metodologia on melko jäsentymätön tutkimustehtävää ajatellen.</p> <p>Aineiston hankinnassa, riittävydessä tai sopivuudessa esiintyy puutteita.</p> <p>Aineiston analyysimenetelmien hallinta ja tulkin perustelu ovat pääosin johdonmukaisia.</p>	<p>Metodologia on tarkoituksenmukainen tutkimustehtävää ajatellen.</p> <p>Aineisto on riittävä ja sopii hyvin tutkimustehtävään vastaamiseen.</p> <p>Aineiston analyysimenetelmien hallinta ja tulkin perustelu ovat moitteettomia.</p>	<p>Tutkimuksen metodologia on perusteltu asian tuntevasti.</p> <p>Aineisto on laadukas ja mahdollistaa syällisen analyysin.</p> <p>Aineiston analyysi ja tulkin on asiantuntevaa ja taitavaa.</p>	<p>Tutkimus on rakennettu metodologisesti ansiokkaasti.</p> <p>Aineiston hankinta on oivaltavaa ja aineisto sopii erinomaisesti tutkimuksen tarkoitukseen.</p> <p>Aineiston analyysimenetelmien hallinta ja tulkin perustelu on poikkeuksellisen taitavaa ja uusia näkökulmia avaavaa.</p>

<p>Tutkimustulokset ja niiden esittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • tutkimustehtävään ja tutkimuskysymyksiin/-ongelmiin vastaaminen • tulosten esittämisen loogisuus ja selkeys • tulosten havainnollistaminen • tulosten luotettavuus 	<p>Tutkimustehtävään ja kysymyksiin on vastattu pinnallisesti ja puutteellisesti.</p> <p>Tulosten esittämisessä on epäloogisuutta, epäselvyyksiä ja virheitä.</p> <p>Tuloksia on havainnollistettu osin puutteellisesti tai virheellisesti.</p> <p>Tutkimustulosten luotettavuuden arviointi on puutteellista.</p>	<p>Tutkimustehtävään ja kysymyksiin on vastattu pinnallisesti</p> <p>Tulokset esitetään pääosin loogisesti ja virheettömästi joskin liittyen löyhästi teoriaperustaan.</p> <p>Tuloksia on havainnollistettu kaavamaisesti.</p> <p>Tutkimustulosten luotettavuuden arviointi on pinnallista.</p>	<p>Tulokset vastaavat asetettuihin tutkimuskysymyksiin/-ongelmiin.</p> <p>Tulokset esitetään loogisesti ja ne kytetään teoriaperustaan.</p> <p>Tuloksia on havainnollistettu tarkoituksenmukaisesti.</p> <p>Tutkimustulosten luotettavuuden arviointi on tarkoituksenmukaista.</p>	<p>Tutkimustehtävään ja tutkimuskysymyksiin/-ongelmiin on vastattu täsmällisesti.</p> <p>Tulokset esitetään selkeästi ja systemaattisesti suhteessa tutkimuskysymyksiin, aineistoon ja teoriaperustaan.</p> <p>Tuloksia on havainnollistettu taidokkaasti.</p> <p>Tutkimustulosten luotettavuuden arvioinnissa osoitetaan metodologian hallintaa.</p>	<p>Tutkimustehtävään ja tutkimuskysymyksiin/-ongelmiin on vastattu ansiokkaasti ja taitavasti.</p> <p>Tulokset esitetään erinomaisesti ja oivaltavasti suhteessa tutkimuskysymyksiin, aineistoon ja teoriaperustaan.</p> <p>Tuloksia on havainnollistettu oivaltavasti.</p> <p>Tutkimustulosten luotettavuuden arviointi on metodologisesti kattavaa ja ansiokasta.</p>
--	--	---	--	---	---

<p>Pohdinta ja johtopäätökset</p> <ul style="list-style-type: none"> tutkielman keskeisten tulosten arviointi ja suhteuttaminen aiempaan tutkimukseen ja teoriaan argumentointi ja kriittinen reflektointi tulosten merkitys ja sovellettavuuden pohdinta tutkimuksen eettinen kestävyys ja tutkimuseettinen arviointi 	<p>Tutkimustuloksia pohditaan ja liitetään aiempaan tutkimukseen ja teoriaperustaan niukasti ja epäselvästi.</p> <p>Argumentointi on haipuilevaa ja johtopäätökset ovat perustelemattomia.</p> <p>Tutkimuksen reflektointi ja sovellettavuuden pohdinta ovat pinnallisia.</p> <p>Tutkimus on eettisesti kestävä, mutta tutkimuseettinen tarkastelu on puutteellinen.</p>	<p>Tutkimustuloksia pohditaan ja kytketään hajanaisesti aiempaan tutkimukseen ja teoriaperustaan.</p> <p>Argumentointi on osittain loogista, mutta osa johtopäätöksistä perustellaan ohuesti.</p> <p>Tutkimusta reflektoidaan ja sen sovellettavuutta arvioidaan jos-sain määrin.</p> <p>Tutkimus on eettisesti kestävä, mutta tutkimuseettinen tarkastelu on pinnallista.</p>	<p>Tutkimustuloksia pohditaan ja suhteutetaan hyvin aiempaan tutkimukseen ja teoriaperustaan.</p> <p>Argumentointi on selkeää. Johtopäätökset nousevat tutkimustuloksista ja ne on perusteltu hyvin.</p> <p>Tutkimusta reflektoidaan kriittisesti ja sovellettavuutta pohditaan osuvasti.</p> <p>Tutkimus on eettisesti kestävä ja tutkimuseettinen tarkastelu on asianmukaista.</p>	<p>Tutkimustuloksia pohditaan asiantuntevasti ja kytketään selkeästi aiempaan tutkimukseen ja teoriaperustaan.</p> <p>Argumentointi ja johtopäätösten perustelut ovat ansiokkaita.</p> <p>Tutkimusta reflektoidaan kriittisesti ja sen sovellettavuutta arvioidaan hyvin asiantuntevasti.</p> <p>Tutkimus on eettisesti kestävä ja tutkimuseettinen tarkastelu on monipuolista.</p>	<p>Tutkimustuloksia pohditaan erittäin asiantuntevasti ja oivaltavasti. Pohdinta liittyy loogisesti ja analyttisesti aiempaan tutkimukseen ja teoriaperustaan.</p> <p>Argumentointi on systemaattista ja selkeää. Johtopäätökset perustellaan erinomaisesti.</p> <p>Tutkimusta reflektoidaan kriittisesti ja syvä-lisesti ja sen sovellettavuutta arvioidaan erittäin asiantuntevasti.</p> <p>Tutkimus on eettisesti kestävä ja tutkimuseettinen tarkastelu on perusteellista.</p>
<p>Rakenne ja esitystapa</p> <ul style="list-style-type: none"> tieteelliset ja tieteenalakohtaiset viittauskäytännöt ja lähdeluettelo rakenteen jäsentyneisyys ja johdonmukaisuus 	<p>Viittauskäytännöissä ja lähdeluettelossa on selkeitä puutteita ja epä-johdonmukaisuuksia.</p> <p>Rakenne on jäsentymätön.</p>	<p>Viittauskäytännöissä ja lähdeluettelossa on lieviä puutteita ja epä-johdonmukaisuuksia.</p> <p>Rakenne on melko johdonmukainen.</p>	<p>Viittauskäytännöt ja lähdeluettelo ovat johdonmukaiset ja lähes virheettömät.</p> <p>Rakenne on johdonmukainen ja muodostaa selkeän kokonaisuuden.</p>	<p>Viittauskäytännöt ja lähdeluettelo ovat johdonmukaiset ja moitteettomat.</p> <p>Rakenne on ehyt ja johdonmukainen.</p>	<p>Viittauskäytännöt osoittavat tieteellistä täsmällisyyttä ja lähdeluettelo on moitteeton.</p> <p>Rakenne on looginen ja kekseliäs.</p>

<ul style="list-style-type: none"> tieteellinen esitystapa, kieliasu ja kielellinen sujuvuus Ulkoasu 	<p>Tutkielmassa esiintyy runsaasti kielellisiä ja terminologisia ongelmia, jotka vaikeuttavat ymmärtämistä.</p> <p>Ulkoasu on huolimaton ja siinä on tieteelliselle esitykselle epätyypillisiä ratkaisuja.</p>	<p>Tutkielmassa esiintyy kielellisiä ja terminologisia ongelmia, jotka heikentävät luettavuutta.</p> <p>Ulkoasu on pääsääntöisesti alan raportointikäytänteiden mukainen, mutta joiltain osin viimeistelemätön.</p>	<p>Tutkielma on kielellisesti ja terminologisesti sujuva.</p> <p>Ulkoasu on alan raportointikäytänteiden mukainen ja viimeistelty.</p>	<p>Tutkielman kieli ja termien käyttö ovat moitteettomia.</p> <p>Ulkoasu on alan raportointikäytänteiden mukainen ja viimeistelty. Havainnollistaminen on toimivaa ja luettavuutta parantavaa.</p>	<p>Tutkielman esitystapa ja terminologia on varmatoitteista ja johdonmukaista sekä tieteenalan käytänteiden mukaista.</p> <p>Tutkielma on kauttaaltaan alan raportointikäytänteiden mukainen, innovatiivisesti ja taitavasti havainnollistettu sekä huolellisesti viimeistelty.</p>
--	--	---	--	--	---